

Filmens sprog og stilarter

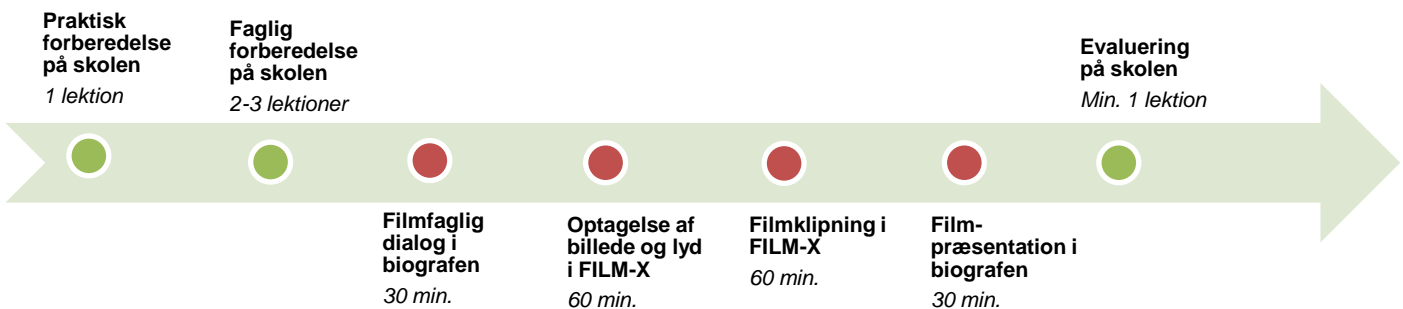

Still: Cykeltyven, 1948.

Filmen har som kunstart udviklet sig enormt i de 120 år, som mediet har eksisteret. Film fortæller historier - men måden hvorpå dette gøres er utrolig alsidig. Vi indleder forløbet med at kigge på de virkemidler, som kendetegner de tre stilarter: *Stumfilm*, *Magisk realisme* og *Socialrealisme*. Eleverne skaber deres egne film på 1-2 minutter med udgangspunkt i hver sin stilart, og filmholdene skal anvende trækkene i både filmens fortælling og æstetik.

Forløbet har særlig relevans for danskundervisningen. Aktiviteterne kobler teori og praksis og understøtter primært kompetenceområderne fremstilling og fortolkning.

FILM-X forløbet består af syv faser:

Denne vejledning støtter i de tre faser, der foregår på skolen, og beskriver aktiviteter og videns-/færdighedsmål for netop dette forløb.

Under selve besøget i FILM-X guider to undervisere eleverne. De introducerer til teknik, udfordrer eleverne filmfagligt og coacher eleverne i at varetage deres funktioner på filmholdet.

Din rolle som lærer er først og fremmest at forberede og efterbearbejde FILM-X besøget med klassen. Under elevernes arbejde i FILM-X vil der være behov for, at du:

- Støtter elevernes samarbejde og fokus på den stilart, de arbejder med
- Laver aftaler med elever, der holder pause undervejs i forløbet
- Er til stede og observerer dine elever i nye roller og omgivelser

Derudover vil vi anbefale, at du dokumenterer elevernes arbejdsproces med billeder og / eller videoklip, som du optager på iPad eller smartphone. Dokumentationen vil være en super indgang til evalueringen hjemme på skolen, og samtidigt får du selv en *hands on* erfaring med hjem. Tag selv en iPad med eller lån en hos underviserne i FILM-X.

FASE 1: Praktisk forberedelse

Den praktiske forberedelse på skolen er vigtig for at eleverne kender deres ramme og rolle, inden de kommer til FILM-X. Her skal I gøre følgende:

- Eleverne inddeles i filmhold, fordeles på studier og får en funktion:
  - o Studie 1 og 2: Instruktør, fotograf / klipper, 3-5 skuespillere
  - o Studie 3: Instruktør, instruktørassistent / klipper, 3-5 skuespillere
  - o Animation 1 og 2: 2-4 elever i hvert studie – eleverne skiftes til at optage billeder og animere figurer
  - o Er der mere end 20 elever i klassen, kan I evt. vælge at lade to hold deles om studie 3 og fravælge animation i dette forløb. Vær dog opmærksom på, at tiden til at optage filmen bliver væsentligt kortere og der vil være ventetid for de to hold, der deler studie.

Eleverne bør vide, hvad deres funktioner indebærer. Giv dem evt. følgende stikord:

Instruktøren skal:

- Lede holdet og tage beslutninger ved uenighed
- Holde fast i filmens handling
- Vejlede skuespillerne og sætte optagelser i gang ("Action")

Fotografen / assistenten skal:

- Vælge kostumer og rekvisitter i dialog med instruktør og skuespiller
- Klippe mellem to kameraer under optagelserne (studie 1 og 2)
- Starte optagelsen på computeren
- Bevæge bilen for at skabe liv i billedet (studie 3)
- Sidde ved tasterne under klipningen

Skuespillerne skal:

- Lytte til instruktøren og være klar til optagelse
- Komme med inputs til deres rolle – f.eks. replikker og kropssprog
- Leve sig ind i deres rolle og blive i den under optagelserne

Videns-/færdighedsmål: Eleven kan organisere samarbejde om fremstilling. Eleven har viden om produktionsplanlægning, roller, faser, ressourcer, opgavetyper og deadlines.

FASE 2: Faglig forberedelse

Den faglige forberedelse inkluderer: Introduktion til de tre stilarter, valg af baggrundsfilm og planlægning af grundfortælling.

Vælg en stilart: For at eleverne kan skabe deres film ud fra en bestemt stilart, skal de kende lidt til disse på forhånd. Alle stile kan anvendes i alle studier. Det anbefales dog, at I sørger for, at alle stile er repræsenteret i klassen. Du kan fordele stilarterne, lade eleverne selv vælge, eller der kan trækkes lod.

Selvom jeres guider taler om stilene som en del af introduktionen i FILM-X er det godt, hvis I bruger tid på at tale om, hvad der kendetegner de forskellige filmstile, så eleverne kan være mest muligt forberedte.

Her er et kort overblik:

Stumfilm

Stumfilmens vigtigste kendetegn er, at der ikke er nogen dialog – skuespillerne viser deres følelser med tydeligt kropssprog og nærbilleder bruges til at skabe opmærksomhed på vigtige detaljer i fortællingen. Musik kan tilføjes i klipningen for at skabe stemning.

Se f.eks. "Den første forestilling" – filmen Gartneren 6 min. inde i programmet er den første med handling. Link: <http://filmcentralen.dk/grundskolen/film/den-forste-forestilling>

Scene fra The Artist – oscar vinderen fra 2011 <https://www.youtube.com/watch?v=TS-rLNzki7s>

Magisk realisme

Magisk realisme er en genre, hvor narrativet tilføjes et element af drøm eller fantasi.

Magien kan enten være et overnaturligt fænomen, der tilfører filmen et element af eventyr. Eller magien kan føre publikum ind i et særligt tankeunivers hos en person i filmen ved at vise en drømmeagtig, subjektiv forestilling.

Se f.eks. følgende klip, der eksemplificerer genren

"Being John Malcovich" – en almindelig mand forvandler sig til John Malcovich via en hemmelig passage <https://www.youtube.com/watch?v=OpZknAZxSjU>

"Electric children" – trailer til ungdomsfilm hvor mormonsk pige bliver gravid af at lytte til et bånd – måske... <https://www.youtube.com/watch?v=DRpvmHeigfo>

Socialrealisme

Den socialrealistiske film livets barske sider, hvor vi følger personer med trange kår, der slås med hverdagsproblemer. Handling og replikker minder om virkeligheden og billede og lyd bruges til at skabe et troværdigt miljø.

Se f.eks. filmen "Cykeltyven", der startede neo-realisme bølgen i 1948 og brug det tilhørende undervisningsmateriale:

<http://filmcentralen.dk/grundskolen/undervisning/cykeltven#.V44EaFjr11M>

Se også en trailer til den danske film Klumpfisken fra 2014:

<https://www.youtube.com/watch?v=HdhnRdtTCmQ>

Nu skal hvert filmhold udvælge en scenografi / baggrundsfilm til deres film og planlægge et plot. Her skal de tænke over, hvad stilartern betyder for deres handling og hvordan handlingen skal udtrykkes i skuespil og evt. replikker.

Filmholdene kan også på forhånd tale om stemningen i filmene og hvilke lyde / musik, der kunne passe ind.

Vil I gå i dybden med filmen på forhånd, kan eleverne også udarbejde manus og / eller storyboard.

Eleverne i studie 1, 2 og 3 bør vide følgende:

- Studie 1 og 2 har to kameraer, green screen og dialog eftersynkroniseres i lydstudie
- Studie 3 har et kamera, bagprojektion og indbygget mikrofon
- Kamera og lys er indstillet på forhånd
- Scenografien udgøres af en baggrundsfilm på mellem 1 og 2 minutter – denne film kan ikke forlænges. Hvert filmhold vælger en baggrundsfilm på forhånd. Der er fem film at vælge imellem til hvert studie
- Der kan kun gemmes én filmoptagelse, som tages med videre til klippecomputeren
- Til de fleste baggrundsfilm findes "indklip", der kan bruges både til at skabe handling og visuel variation. Indklippene lægges ovenpå elevernes optagelser i klipningen – skuespillerne kan ikke selv optræde i klippet
- Klipningen foregår i forenklet software med billede- og lydbibliotek
- I FILM-X findes en række kostumer og rekvisitter, men er der noget specifikt, der skal indgå i fortællingen, medbringer eleverne selv dette.

Eleverne i animationsstudierne bør vide følgende:

- Filmen optages med stopmotion teknik. Der tages 12 billeder for at skabe 1 sek. og filmene bliver typisk 15-30 sekunder
- Eleverne kan selv indstille kamera og lys
- Eleverne kan optage med 2D (liggende) eller 3D (stående) opstilling
- Eleverne kan bruge FILM-X baggrunde, figurer og materialer eller medbringe sit eget univers (figurer skal være ca. 10 cm i højden og baggrunde liggende A3)
- Bed evt. filmholdet vælge 1-2 baggrunde fra FILM-X, som deres handling skal tage afsæt i
- Filmen optages i FILM-X animation – vores gratis online værktøj, som eleverne kan afprøve på forhånd eller arbejde videre med efter besøget.

Eleverne bruger hjemmesiden "www.dfi.dk/film-x > Skolebesøg > Elev" til denne del af forberedelsen. Her finder hvert filmhold en side med beskrivelse af tekniske muligheder og filmmaterialer til hvert studie.

Videns-/færdighedsmål: Eleven kan forberede større multimodale produktioner. Eleven har viden om research, optagelse og skitser. Eleven har viden om genretræk.

FASE 3: Oplæg i biografen

I biografen bydes klassen velkommen af de to FILM-X guider. De taler med eleverne om, hvad I har forberedt hjemme. Herefter gennemgår guiderne klip fra de tre stilarter, og finder sammen med eleverne frem til kendetegn for handling, filmens personer og de filmiske virkemidler.

Videns-/færdighedsmål: Eleven har viden om genretræk. Eleven har viden om virkemidler, grafisk design og efterproduktion.

FASE 4: Optagelse af billede og lyd i FILM-X

Under selve FILM-X forløbet samarbejder eleverne i deres filmhold om at bringe deres egen fortælling til live. De vil være tid til at eksperimentere med handlingen og undervejs kommer guiderne med indspark, således at fortælling og persongalleri forholder sig til de særlige træk, deres stilart rummer.

Videns-/færdighedsmål: Eleven har viden om fremstillingsformer. Eleven har viden om æstetisk sprogbrug. Eleven kan deltage aktivt, åbent og analytisk i dialog. Eleven kan bruge kroppen som udtryk.

FASE 5: Klipping i FILM-X

Under klipningen er fotografen / instruktørassistenten den der sidder med musen. Resten af holdet deltager med idéer og refleksioner ift. indklip, effektlyde og musik, de vil have med i filmen. Igen er den valgte stilart i fokus og guiderne taler løbende med filmholdene om deres idéer og valg.

Videns-/færdighedsmål: Eleven kan fremstille sammenhængende tekster i forskellige genrer og stilarter. Eleven har viden om æstetisk sprogbrug. Eleven kan deltage aktivt, åbent og analytisk i dialog.

FASE 6 og 7: Filmpræsentation i biografen og evaluering på skolen

Vi slutter forløbet af med, at holdene præsenterer deres proces og færdige film for klassen i vores biograf. Hvert film redegør for de valgte virkemidler og fortæller om arbejdsprocessen i netop deres studie.

Vi opfordrer til, at I på skolen følger op med en dybere refleksion over elevernes læring. I den forbindelse kan filmholdene anvende vore evalueringsark, der kan downloades via dette link:

http://www.dfi.dk/~media/Sektioner/Filmhuset/Film-x/Undervisningsmaterialer/evaluering_filmx.ashx

Måske har I mod på at starte en ny produktion op med det udstyr, I har adgang til på skolen, så eleverne kan opnå større fortrolighed med at anvende de multimodale udtryksformer.

Videns-/færdighedsmål: Eleven kan respondere på forskellige fremstillingsformer. Eleven kan respondere på forholdet mellem produktion og genre.

Kontakt

Har du brug for hjælp eller inspiration til forberedelsen, kan du kontakte Skoletjenesten på tlf. 3374 3669 eller sende en mail til film-x@dfi.dk